

Школска 2010/2011. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
4. разред

Шифра: _____

Поени

	Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–14 (реченице су, ради лакшег сналажења, обележене бројевима). (1) Док сам причао, с њеног лица је нестало ведрога израза, који ме можда и навео на неочекивани разговор, а замијенило га је нешто ненадно зрело, и тужно. (2) Рекла је само: (3) – Боже, како су људи несрећни! (4) А ја се тога нисам сјетио, иако ми се чини да сам управо о томе мислио. (5) Мисао није нарочито дубока, ни нова; то људи говоре откако су почели да мисле. (6) И није ме толико изненадила мисао, иако је нисам очекивао, већ увјереност с којом је изречена. (7) Као да је дјевојка отворила свој најтајнији претинац, откривши се преда мном. (8) И био сам срећан што сам макар на нешто у другом човјеку наишао први пут, и само ради мене. (Меша Селимовић, <i>Тврђава</i>, прилагођено)	
1.	Напиши од колико се независних предикатских реченица састоји 1. реченица у тексту: _____.	
2.	Синтагма <i>ведрога израза</i> из 1. реченице има функцију: а) неправог објекта; б) допунског предикатива; в) логичког субјекта; г) партитивне допуне. Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	У реченици <i>који ме можда и навео на неочекивани разговор</i> (из 1. реченице) подвуци реч на којој је реченични акценат.	
4.	Синтаксичка јединица <i>ненадно зрело</i> из 1. реченице назива се _____ (допуни прецизно).	
5.	Из 1. реченице препиши заменицу која успоставља текстуалну кохезију између те реченице и претходног текста. _____	
6.	Напиши каква је по врсти независна предикатска реченица <i>како су људи несрећни</i> из 3. реченице: _____.	
7.	Презент <i>су</i> из 3. реченице има: а) временско значење; б) модално значење; в) и временско и модално значење. Заокружи слово испред тачног одговора.	
8.	Зависна реченица <i>да сам управо о томе мислио</i> из 4. реченице има следећу синтаксичку функцију: _____ (допуни).	
9.	У 4. реченици подвуци допусну зависну реченицу.	
10.	Наведи прецизно значење зависне реченице <i>откако су почели да мисле</i> из 5. реченице: _____.	

11.	Напиши коју синтаксичку функцију имају реченични чланови који стоје у супротном односу у 6. реченици: _____.	
12.	Глаголски прилог прошли <i>откривши се</i> из 7. реченице у односу на ситуацију означену глаголом <i>отворити</i> има значење: а) претхођења; б) истовремености; в) сукцесивности. Заокружи слово испред тачног одговора.	
13.	Зависна реченица коју запажаш у 8. реченици по значењу је _____ (допуни).	
14.	Предлошко-падежна конструкција <i>ради мене</i> из 8. реченице има следеће значење: а) узрочно; б) условно; в) циљно; г) допусно. Заокружи слово испред тачног одговора.	
15.	У примеру <i>Нико ме никуд није позивао, ништа ми није нудио, нити сам ја тражио</i> у саставном односу стоје три независне предикатске реченице. Наведи обележја тог односа у тој написаној реченици: _____ и _____.	
16.	У следећи текст упиши запете тамо где је то потребно: Гравитација делује на сваку масу па и на честице светлости. То гравитациону силу чини јединственом међу основним силама које постоје у васиони али теоретичарима ствара огромне тешкоће.	
17.	Напиши колико зависних реченица има у следећем примеру: Ја сам писао чекајући да ми кажу шта желе да саопште, па смо се саплитали и ја и онај што је говорио. _____	
18.	Подвуци везнички израз: <i>ако, под условом да, у случају, уколико.</i>	
19.	Ако је нешто <i>монументално</i> , онда је: а) великих размера; б) тренутно, непостојано; в) морално изопачено; г) јединствено, непоновљиво. Заокружи слово испред тачног одговора.	
20.	Заокружи слова испред речи којима је род обличка категорија: а) <i>брат</i> ; б) <i>мој</i> ; в) <i>видео</i> .	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2010/2011. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

4. разред

Решења

1. (од) 2 (две)
2. в)
3. *навео*
4. придевска синтагма
5. *њеног*
6. узвична (екскламативна)
7. а)
8. (граматичког) субјекта
9. *иако ми се чини да сам управо о томе мислио*
10. мера времена
11. субјекат (субјекта)
12. б)
13. узрочна (каузална)
14. в)
15. запета, (везник) *нити* /било којим редом!/
16. Гравитација делује на сваку масу, па и на честице светлости. То гравитациону силу чини јединственом међу основним силама које постоје у васиони, али теоретичарима ствара огромне тешкоће.
17. четири (4)
18. *под условом да*
19. а)
20. б), в)